

הוראות למורה

אולפן קצר ב'

עם רחל חלפה

אחרי שקראתם את ההוראות הכלליות למורה ל 3 האולפנים הקצרים שלי, הנה אלה הנוגעים במיוחד לאולפן קצר ב'.

אולפן קצר ב' מהווה מבוא מרוכז או חזרה מרוכזת לרמה (תלוי ברקע של כל תלמיד/ה). ברמה זו אוצר המלים מועשר, אך (בהנחה שהתלמידים מכירים ויכולים להשתמש ב: שם הפועל, הבינוני והעבר) הדגש מושם על הקניית **זמן עתיד**. כמובן שהדקדוק מוקנה באופן אינטגרטיבי ומעניין שיש בו תירגול, שירים, שיחה ושעת סיפור.

רצ"ב:

- אוגדן אולפן קצר ב' הניתן לתלמידים
- מערכת השעות ל 5 ימי האולפן הקצר ב' (לשימוש המורה)
- מערכי שיעור מפורטים ל 5 ימי האולפן הקצר ב' (לשימוש המורה)

לימוד הפועל

- כל אחד מ 5 ימי האולפן הקצר מתמקד בלימוד בנין אחד ובסדר הזה: 1קל, 2פיעל, 3הפעיל, 4התפעל, 5נפעל (הסדר נבחר עלפי שילוב של מידות השכיחות והקושי) – לכל בנין נערכת חזרה על שם הפועל, הבינוני והעבר, אך הדגש כמובן, הוא על **זמן עתיד**.
  - מסגרות הצבע לכל אחת מטבלאות הנטייה של 5 הבנינים הנלמדים משמשות כקידוד צבע. הדבר עוזר מאוד לתלמידים להבחין בין הבנינים.
  - למרות שכל אחד מימי האולפן הקצר מתמקד באחד מחמשת הבנינים העיקריים, אני מקפידה לניילן את טבלאות הנטייה הצבעוניות ולהציג את כולן יחד בשורה (על אדן הלוח) לפני הכיתה **לאורך כל שעות/ימי הקורס**. הדבר מאפשר לי לחזור ולהצביע על הדומה והשונה בצורה ובמשמעות בין הבנינים בכל הזדמנות.
  - במקביל לטבלאות הנטייה, מצויים ב'ארגז הכלים' שבאוגדן גם רשימות פעלים שכיחים לכל בנין. הרשימות מקודדות צבע עלפי הגזרות השונות של הפעלים המופיעים בהם (למשל: ל"ה-ורוד, ע"ו/ע"י-ירוק, פ"י-תכלת, וכו').
- ברשימות אלה מופיעים עבור כל פועל רק: שם הפועל, השורש, הבינוני (יחיד, זכר), העבר (אני, הוא), עתיד (אני הוא), מילת היחס הנצרכת, ותרגום לאנגלית.

שם הפועל Infinitive	שורש Root	בינוני ז' יחיד Present m. singular	עבר (הוא) הפעל במלון Verb in dictionary Past (he)	עבר (אני) Past (I)	עתיד (הוא) Future (he)	עתיד (אני) Future (I)	מלת יחס Preposition	English

יש להדריך את התלמידים (ראו עמ' 6 באוגדן) לשחזר את הנטייה השלימה של כל פועל תוך השוואה לטבלת הנטייה של הבנין. למרות שטבלאות הנטייה הממוסגרות בצבע הן דוגמאות

לנטיית השלמים, ניתן בדרי"כ ובאופן הזה לשחזר גם את נטיית הגזרות (אם כי לא תמיד במדויק).

וענינים אחרים:

- יום האולפן מתחיל בהאזנה לשירים ושירה יחד. השירים נבחרו כך שיכללו גם פעלים בעתיד בבנין הנלמד באותו יום (ראו להלן). השירים החדשים מושרים יחד עם אלה שנלמדו לפני כן, תוך הפניית תשומת לב לחומר הנלמד.
- מיד אחר כך מוקדש זמן לשיחה. לכל יום נושא משלו, וזוהי אחת הדרכים להעשרת אוצר המלים. התלמידים בזוגות מראיינים זה את זה עלפי השאלות המוצעות, ובדרי"כ גם מוסיפים עליהם. אחר כך מספר כל אחד לקבוצה כולה, מה למד על בן/בת שיחו.
- אני משתמשת בתמונות מענינות, שאספתי ובחרתי בקפידה לכל יום, כבסיס לי'מדרש תמונה', כדי לעורר שיחה וליישם בעיקר את השימוש בדקדוק שנלמד באותו יום ובאוצר המלים המוקנה. מקור התמונות יכול להיות מן העתונות, פרסומות יצירתיות, אומנות קלאסית, תמונות בהשראת התנ"ך וכיוצ"ב - בתנאי שיהיו מורכבים ומענינים ויעוררו דמיון ושיחה.
- הסיפור המוגש באולפן קצר ב' הוא 'איתמר מטייל על קירות' מאת דוד גרוסמן. בשונה מן הסיפורים באולפנים א, א+, הסיפור כאן נמסר במקור וללא כל שינוי. באוגדן מובא צילום הטקסט בשחור לבן. אך בידי המורה חייב להיות הספר המקורי של הספר כדי שהתלמידים יהנו מן התמונות הצבעוניות, היפות. התמונות בספר עיצמו יסייעו כמובן גם להמחיש לתלמידים את המתואר בטקסט. על דרך הגשת הסיפור בהמשכים ב 5 'פרקים' בחמשת ימי האולפן, תוכלו לקרוא במאמרי:

ספרות ילדים בהוראת שפה נוספת למבוגרים. (2009). הד האולפן, גליון 95. עמ' 27-36

The above article is based on the following unpublished paper:

Hebrew Children's Literature and the Adult Learner of Hebrew (2005).

אנא, קראו גם ביתר פרוט במיוחד על [הוראת 'איתמר מטייל על קירות'](#) (באנגלית)

- רק סיפור 'איתמר' נקרא בכיתה בהמשכים. יתר הסיפורים הכלולים באוגדן, מיועדים לקריאה עצמאית בבית במשך ימי האולפן הקצר או מאוחר יותר.
  - התרגילים המוצעים באוגדן ב' לוקטו מפה ומשם, גם כאן אפשר להציע תרגילים אחרים המתאימים לנלמד בכל יום.
  - כמפורט במערכי השעורים, כדאי לבקש מן התלמידים לעבור מראש בבית על חלק ממה שייקלמד ביום האולפן הבא (השיחות, רשימת הפעלים של הבנין הבא). כאן, אין לצפות ללימוד ממש של חומר שעדיין לא נלמד בכיתה, אלא רק הכרות שטחית המקלה מאוד על התלמידים).
  - למעוניינים מבין התלמידים, פעילות רשות אפשרית אחרי הצהרים (מיום האולפן השני ואילך) היא יציאה ליקניוטי בקניון או רחוב חנויות, ושיחה בעברית על חפצים, מצרכים, מחירים, מידות וכיו'. חשוב לנסות וליישם את מה שנלמד עם דגש על שימוש בזמן עתיד.
- אפשרות נוספת (ליום הרביעי או החמישי) היא ארוחה יחד במסעדה ישראלית. אם אכן יש כזאת בעירכם, רצוי לבדוק אם אפשר לקבל תפריט דו לשוני ושרות בעברית. במקרה כזה כדאי ללמוד את התפריט בעברית של אותה מסעדה במקום זה המוצע באוגדן (מסעדת 'רחמו' בירושלים). אם אין אפשרות לשרות בעברית, המורה יכולה לתרגם מראש לפחות חלק מן התפריט, ובמסעדה לקבל את ההזמנה בעברית מכל התלמידים ולהעביר למלצרים.